

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hviſs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXI. An iustitia in hærens nobis sit formalis causa justificationis perfectæ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

tionis. Ro. 4. *Credenti in eum, qui iustificat impium, reputatur fides ad iustitiam*: fides non apprehendit, sed est iustitia, perfectior vel imperfectior iuxta mēsuram charitatis. 1. Cor. 3. *Fundamentum aliud nemo*. &c. Quod S. Patres de fide & operibus exponunt. Act. 15. *Fide purificans corda eorum*, à peccatis & erroribus.

III. Scripturæ docent Per fidem impetrari peccatorum remissionem: non tantum relatiuè respicere, & apprehendere. Vt Luc. 7. *Fides tua te saluam fecit*, sc. à peccatis. Mat. 15. *O mulier, magna est fides tua*. Mar. 7. *PROPTER hunc sermonem uade, exijt dom. à filia tua*. Sanitatem totam tribuit fidei. Sic & Rom. 4. de Abrahæ fide. Et Rom. 10. *Omnis, qui inuocauerit Nomen Domini, saluus erit. Quomodo autem inuocabunt, in quem non crederunt? Quomodo credent sine predicante?* Climax est: Prædicatio est causa fidei; fides, inuocationis; hæc salutis.

Huc incedit Consensus Sanctorum Patrum.

IV. Quia causa formalis iustificationis, non est iustitia in Christo; non remissio pec. in nobis: sed realiter inherens nobis iustitia; quæ infunditur per gratiam, non apprehenditur per fidem. Ad infusionem verò disponuntur actus fidei, timoris, &c. effectiuè; Sæctarij fingunt, disponere per *Præsentiam*; at fidem solam per *Apprehensionem*.

V. Necessitas Operum ad salutem euincit idem. Nam si fides sola iustificaret, sola etiam saluaret; nec amitti posset quibuscunque operibus malis, stante sola fide. Atq; hoc ita asserunt Sæctarij: *Lutherus in Capt. Bab. c. de B-*

pis. Et Flaccianos Maioristas, seu Electorales Ministros reprehendunt Ministri Saxonici, seu Rigidi Lutheranos Molles in *Collog. Altemburg.* quod distinguat inter Iustitiam & Salutem; quasi sola fides iustificet, non operat; saluent opera, non fides sola. Quibus Molles Respondent: Opera ad salutem solam necessaria necessitate Præsentia aut Signis; salutem tamen, & iustitiam tribui soli fidei. Hactenus de Iustificatione: Porro

II. DE IUSTITIA INHÆRENTE, seu CAUSA Formali Iustificationis:

QVÆSTIO LXI.

An iustitia nobis inherens sit formalis causa iustificationis absolutæ?

LUTHERANI mirificè variant, turbant fœdè, pugnantque desperatè: Principio se lucem huic quæstioni intulisse iactabant: nunc, ob spiritum diffidii, desperant.

I. LUTHERVS, & Aug. Confessio, Fidem asserunt, aut Christum fide apprehensum.

II. ILLYRICVS, Christi Obedientiam, & iustitiam nobis imputatam staturit.

III. OSTANDER, Dei iustitiam essentialem in nobis inhabitantem.

IV. CALVINVS iustificationem in sola Remissione peccati constituit; & imputationem iustitiæ Christi non negat.

V. BYCERVS & Pighius formalem eius causam duplicem assignant; Iustitiam nostram inherentem, & Christi imputatam. Hæc vniuersè:

Porro de singulis separatim. Ac primo de Inherente iustitia in nobis.

I. LUTHERANVS Kemnitius statum quæstionis fraudulentè proponit: sc. quæri, Propter quid iustificemur: sitne meritum Christi, an inchoata nouitas in nobis?

CALVINVS in Antidoto Trid. sess. 6. ait. *Causam iustificationis Tridentini faciunt duplicem, ac si partim Remissione peccatorum, partim Regeneratione spirituali iustifsemus: Vel ut alijs verbis exprimam; Ac si partim Imputatione, partim Qualitate, iustitia nostra constaret. Ego autem vnicam & simplicem esse assero.*

AUTOR. I. Kemnitius de industria confundit causam Formalem cum Meritoria, vtens voce Propter, cum Per quid iustificemur, quærat proptiè. Deinde nobis inuidiam concire molitur, dum Christi merito nostram renouationem opponit, quasi hanc, quã istam, pluris faceremus.

Dico igitur, Si Propter significet causam formalem, nos iustificari propter inhærentem nobis nouitatem; non propter Christi meritum, quod inhærerè nequit: Sin Meritoriam causam significet; nos iustificari propter meritum Christi, & non propter nouitatem nostri. Si causam in communi significet; nos iustificari propter vtrumque dico.

II. Calvinus id affingit Con. Trid. sess. 6. c. 7. vbi ita definit: *VNICA formalis causa est Iustitia Dei; Non qua Ipse iustus est; sed qua nos iusto; facit; qua videlicet ab eo donati, Renouamur Spiritu mentis nostræ; & non modo Reputamur, sed verè iusti nominamur & sumus.*

2. Deinde ipse Calvinus Inst. 3. c. II. §. 2. duplicem causam iustificationis statuit: Remissionem sc. pec. & imputationem iustitiæ Christi; Concilium verò vnus causæ iustificantis Effectus, seu terminos vnus motus exprimit, sc. Remissionem peccati, & Infu-

sionem gratiæ. Quia *iustificatio est meritatio impij in iustum: iuxta Col. 1. Qui eripuit nos de potestate tenebrarum, & transiulit in regnum Filij dilectionis sue.* Hæc de statu quæstionis: nunc de ipsa.

LUTHERANI omnes ac CALVINIANI pernegant inhærentem nobis iustitiam esse formalem causam iustificationis.

SVADENT hæc multis apud Scharpium in *Cursu Theol. Sess. 22. quæst. 8.* Nostra refellentem argumenta. quæ clarius singulatim alternis proposita liquebunt.

AUTOR. Iustificari per Christum, Non est, haberi aut pronunciar iustos; sed verè fieri iustos per adeptionem Inhærentis iustitiæ Perfectæ, nõ imperfectæ, vt per causam formalem.

I. PROBATUR Rom. 5. *Si vnus delicto mors regnauit per vnum, multo magis Abundantiam gratiæ, & donationis, & iustitiæ accipientes in vita regnabunt per Vnum Iesum Christum. Igitur sicut per vnus delictum in omnes homines in condemnationem; sic & per vnus iustitiam in omnes homines in iustificatione vita. Sicut PER inobedientiam vnus hominis peccatores constituti sunt multi; ita per vnus obedientiã iusti constituentur multi. Ergo Iustificari est iustum constitui Per obedientiam Christi; Quæ iustitia Christi est Perfecta, tum quia dicitur hic Abundantia iustitiæ: Tum quia dicitur maius esse Dei donum, quam Ad peccatum: At hoc perfectam in nobis iniustitiam effecit; ergo perfectam iustitiam efficit Dei donum.*

INSTANT. Hic Iustificare est iustum pronunciare.

I. Quia opponitur ei Condemnare. Vt & Roman. 8. *Deus qui iustificat, quis est, qui condemnet?*

2. Quia

2. Quia in hebræo *Iustificare* est vox forensis.

3. Quia bonis latinis *iustificare* non est iustum facere.

DICO AD I. Vt *Condemmare* significat duos actus: Iudicis deputantis reos ad pœnam; sic Deus: Rei trahentis in culpam; sic Adam nos condemnauit: Ita *Iustificare* nunc est actus Dei iudicis declarantis iustos in ext. iudicio; nunc Effectus gratiæ est, facientis ex reis iustos. *Deinde*; Deus declarando iustum, facit iustum: siue id faciat per iudicium, siue per Obediētiam Christi; id est, gratiam. Ita S. Aug. l. 1. de pecc. merit. c. 15

AD II. Quia fieri iusti queunt vel *Intrinsicè* per adoptionem iustitiæ; vel *Extrinsicè* per declarationem; inde vox *Iustificare* valet ad vtrumque.

1. Attamen Dan. 12. *Qui ad iustitiam erudiunt multos*: id est hebraicè *Iustificantes*, non iudicando; nec, vt Calu. & Kern. volunt, pronunciando: nam prædicando ostenditur via ad iustitiam non per sententiam pronunciantur iusti auditores.

2. Clarius Isa. 53. *In scientia sua iustificabit ipse iustus Seruus meus multos, & iniquitates eorum ipse portabit.* Nil hic forensis. Nam Christus in Doctrina iustus & factus & faciens iustos, vt ministrans iustitiam, ac tollens peccata. Sic, Apoc. 22. *Qui iustus est, iustificetur adhuc.*

AD III. Boni latini, vt Cic. Ter. & c. rem vocis iustificare nescierunt, proinde nec vocem ipsam.

At S. Patres & rem & vocem præclare norunt & frequentarunt: quos improbissimè respuunt Sectarij.

I. PROBATUR. Rom. 3. *Iustificati gra-*

tia per gratiam ipsius, per redemptionem, quæ est in Christo IESU: quem proposuit propitiatorem per fidem in Sanguine ipsius.

Ecce causas iustificationis.

Gratis; nam Gratia est Efficiens: *Per gratiam ipsius*, sc. ab eo donatam ac infusam; Formalis hæc: *Per redemptionem in Christo*: causa Meritoria. *Per fidem in Sanguine eius*; hic Dispositiua causa est.

INSTANT Calvinus & Kern: *Per gratiam* significari diuinam Non imputationem peccatorum nostrorum; & Imputationem iustitiæ Christi.

Dico I. *Gratis* significat fauorem Dei; *Per gratiam* verò effectum fauoris; *Per*, causam formalem.

2. Benevolentia Dei non est inanis, sed defacto beneficentia: Nam, Pl. 113.

Omnia, quæcunque voluit fecit, Et, 1. The. 4. hæc est voluntas Dei, sanctificatio vestra:

3. Et gratia iustificans dicitur Ro.

5. *Caritas diffusa in cordibus per Sp. Sanctum, qua sc. teste Aug. l. de Sp. & lit. c.*

32. *nos facit dilectores suos, non qua nos ipse diligit: vt Sectarij volunt. Vnde Rom.*

8. *Accepistis Spiritum adoptionis, in quo clamamus, Abba Pater; sc. ex amore filiali.*

11. *Ibid. Corpus mortuum est propter peccatum; Spiritus autem viuit propter iustificationem: sc. ob intrinsicum Dei fauorem, non ob extrinsecum imputatiuum.*

4. Demum gratia iustificans comparatur rebus realibus, non imputatiuis: Vt Rom. 4. *Dono, & Abundanti.*

2. *Cor. 6. & 1. Ioan. 2. Luc. 1.*

III. PROBATUR. I. *Cor. 7. Hæc fuisistis, sed abluti estis, sed sanctificati estis, sed iustificati estis in nomine Domini nostri, & in Spiritu Dei. Quod S. Patres exponunt*

de

de baptismo, quo & peccata abluuntur, & animæ sanctificantur.

IV. PROBATVR. Tit. 3. *Vi iustificationi gratiâ ipsius, heredes simus secundum spem vitæ æt.* Quia Sp. Sanctum effudit in nos abunde per Iesum. &c. Vbi de Regeneratione agit, quæ nec intelligi potest nisi cum facta mutatione in regenerationis, ex iniustis factis iustis. Simul ibidem exprimentur omnes causæ iustificationis: *Efficiens*, benignitas Dei: *Meritoria*, Christus: *Instrumentalis*, Baptisma: *Formalis*, Sp. Sanctus effusus in nos, qui est eius donum Caritas.

Demum ipsi Sectarii fatentur, esse in nobis quandam renouationem; sed hanc non ipsam esse iustificationem. At eam hic Appellat iustificationem Apostolus.

V. PROBATVR. Heb. 11. Abel, *Testimonium consecutus est; esse iustus. Noë iustitie, quæ per fidem est, heres est constitutus; perfectè sc. & verè; non solum inchoatè: Gen. 6. Noë vir iustus & perfectus, non imputatiuè. Vide plura in Antichristo. 4. q. 33.*

QVÆSTIO LXII.

An Fides sit iustificationis integra causa formalis? An vero Dei iustitia essentialis?

I. LUTHERVS variauit; nunc Fidem, nunc Christum statuens formalem causam iustificationis.

i. Ita enim in Com. ad Gal. 2. *Sophista dicunt Caritas informare & imbucere fidem: Nos dicimus Christum informare & imbucere fidem; Vel, formam esse fidei. Ergo fide apprehensus, & inhabitans Christus est iustitia Christiana; propter quam nos Deus reputat iustos, & donat vitam æternam.*

2. Idem ibid. *Formalis nostra iustitia est ipsa fides, & nebula cordis, hoc est, fiducia in rem, quæ non videtur.*

MELANCHTHON in Conf. Aug. 11. 4. ait, Fidem nobis pro iustitia imputari coram Deo. Sed id, ait art. 4. §. 6. 20. non propter ipsam fidei virtutem, sed propter Christi meritum: fide autem nos iustificari; quia fide apprehendimus. Sic & iste variat inter & Fidem, & Christi meritum, & Dei misericordiam.

LUTHERANI cum Rigidi tum Molles, omnes ab hoc errore descierunt; teste Colloquio Altenburg.

AVTOR. Fides non est integra causa iustificationis.

1. Quia, Gal. 5. Ex fide spem iustitiæ expectamus: id est, Ex fide speramus vitam æternam, mercedem iustitiæ: Aut, Ex fide speramus nos posse iustificari. Ita Aug. *l. de Sp. & lit. c. 32. Verum Ex fide illa, quæ per Dilectionem operatur: non ergo ex sola, sed formata veritate Ideo I. Cor. 3. Si habuero omnem fidem, ita. & c. caritatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Iac. 2. Quia fides sine operibus mortua est. Vnde, I. Ioan. 3. Qui non diligit, manet in morte. &c.*

2. Ita S. Patres consentiunt. *R. 2. c. 4.*

3. RATIO. I. Quia fides excidit de finens in beatis: iustitia verò usque proficitur.

2. Iustitia nos Christo facit similem: at fides dissimiles; nam hac ipse caruit.

3. Iustitia non potest esse informis: fides potest.

INSTANT LUTHERUS & CALVINUS, & ex illis Abacuc; *Iustus ex fide viuit, mirè exagitant distinctionem fidei in formatam, & Informem.*

DICO Iac. 2. distinguitur in Vivam & Mortuam; quod est idem: nã quod viuit, per formam viuit. Et Gal. 5. *Fides per dilectionem operatur, passivè ενεργουμένη, id est mota; non actiue quæ dicat. Dilectio est forma extrinseca fidei.*